

Consideratii ale unor experti tehnici membri AICPS asupra Legii 243/20.07.2023 privind aprobarea Ordonantei Guvernului nr. 6/2023 pentru modificarea Legii nr. 212/2022 privind unele masuri pentru reducerea riscului seismic al cladirilor

11/10/2023

*)

Asociatia Inginerilor Constructori Proiectanti de Structuri (AICPS) a atras in mod repetat atentia in ceea ce priveste vulnerabilitatea fondului construit din Romania in eventualitatea producerii unor seisme de mare intensitate si sustine cu convingere masuri necesare a fi luate pentru reducerea riscului seismic al cladirilor.

AICPS are in componenta sa un corp profesional calificat in evaluarea si proiectarea constructiilor, in mod particular a constructiilor amplasate in zone cu un hazard seismic ridicat.

Peste 100 de experti tehnici atestati de catre MDLPA privind exigenta de calitate Rezistenta si Stabilitate fac parte din AICPS, experti care lucreaza in mod sustinut si profesionist la evaluarea riscului seismic, fie in cadrul unor contracte private, fie in cadrul unor achizitii publice, unele dintre ele – aferente unor programe ample de evaluare si stabilire a masurilor de interventie; in ultimii cativa ani, acesti experti tehnici, conducand colective largi specializate, au realizat mii de expertize tehnice.

Membri ai AICPS au facut parte din colectivele de elaborare a codurilor de proiectare la actiuni seismice, inclusiv a celor care vizeaza evaluarea si stabilirea masurilor de interventie pentru reducerea riscului seismic.

De aceea, in cadrul organizatiei s-a acumulat o experienta colectiva la nivel profesional care indreptateste AICPS sa-si exprime unele opinii legate de anumite decizii ale executivului sau legislativului.

Din capul locului trebuie spus ca AICPS a salutat initiativa promovarii Legii 212/2022, care are in vedere Strategia Nationala pentru Reducerea Riscului Seismic.

In mod neasteptat si fara o consultare publica temeinica (asociatiile profesionale, mediul profesional si universitatile nu au fost consultate in mod temeinic sau nu s-a tinut cont de opiniile acestora) a fost emisa Ordonanta Guvernului nr. 6 /2023 si apoi adoptata in Parlamentul Romaniei Legea 243/20.07.2023 care aproba si ridica la nivel de Lege Ordonanta Guvernului.

In esenta, sunt mai multe aspecte corective si/sau clarificatoare benefice in cadrul Legii 243, inasa sunt si prevederi care fac ca aceasta lege sa fie, din punctul nostru de vedere, practic foarte greu aplicabila, iar in cazul in care se aplica, va avea consecinte economice si sociale grave sau foarte grave.

Includerea in aceeasi categorie a cladirilor din clasa Rsl (pericol de prabusire in eventualitatea producerii cutremurului de proiectare – asa spun normativele) si RslI

(la care riscul de prabusire este redus, dar la care sunt asteptate avarieri importante ale elementelor structurale si nestructurale sub incidenta cutremurului de proiectare) este vicioasa, nu numai pentru ca sunt mult mai multe in RsII, ci pentru ca Legea schimba astfel intelesul de pericol public, de pericol real, nesocotind si prevederile reglementarilor tehnice, experienta trecutului si ceea ce s-a conchis la un moment-dat de specialistii in domeniu, care au elaborat acele reglementari.

Legea in discutie ignora clar tezele stabilite in Strategia Nationala de Reducere a Riscului Seismic. Alineatul (7) din Legea 243/20.07.2023 contrazice alte prevederi ale legii 212 si ale actelor care o modifica – evaluarea rapida, care in sine este prevazuta sa dureze cativa ani (atentie, pentru expertizare tehnica sunt necesare de zeci de ori mai multe resurse). Evaluarea rapida este menita tocmai sa furnizeze niste indicii pentru prioritizarea atacarii problemelor. De ce mai facem evaluarea rapida cand legea noua stabileste ca practic aproape toate trebuie consolidate, pentru ca altfel nu ne putem desfasura activitatile in ele?

Atrage atentia in mod special art. 10, la care prin Legea 243/2023 se introduc 3 noi alineate, dintre care reproducem mai jos alineatul (7):

„Este interzisa desfasurarea activitatilor comerciale de orice natura, precum si amplasarea de mijloace publicitare pe fatada si/sau pe invelitoarea imobilului, suspendarea de stalpi, pereti, scari interioare si alte asemenea in cazul cladirilor incadrate in clasa de risc seismic Rsl sau RsII prin raport de expertiza tehnica, realizata conform normativului Cod de proiectare seismica – Partea a III-a – Prevederi pentru evaluarea seismica a cladirilor existente, indicativ P100-3, in vigoare la data expertizarii de catre expertii tehnici atestati pentru cerinta fundamentala rezistenta mecanica si stabilitate”.

Aceasta prevedere face practic imposibila aplicarea acestei legi, iar in cazul in care se aplica va conduce la consecinte economice si sociale deosebit de grave.

Justificam in cele ce urmeaza aceasta afirmatie:

- In primul rand, Romania nu are capacitatea economica, tehnica si tehnologica, sociala, organizatorica si profesionala pentru a pune in aplicare o astfel de lege, pentru a evalua si a pune in practica masurile de interventie, daca este cazul, a practic intregului fond construit.
- Estimarea noastra este ca, fie si numai limitandu-ne la Municipiul Bucuresti, circa 80-90% din fondul construit realizat inainte de anul 1992 si cu o inaltime mai mare de 4 niveluri este incadrabil in clasele I sau II de risc seismic, la nivelul cerintelor normativelor actuale. Statistica efectuata pentru situatiile in care exista expertiza tehnica actualizata arata acest lucru. Insa marea majoritate a imobilelor nu detin o expertiza tehnica (actualizata). Este deci de asteptat ca, raportandu-ne la cerintele normativelor si urmand prevederile acestora, marea majoritate a fondului construit amintit sa se gaseasca in aceasta situatie. Desigur, exista cazuri, totusi in mare minoritate, la care s-a intervenit deja sau la care expertize tehnice au decis la un moment-dat (este raportat la nivelul cerintelor actuale din normative) ca asupra lor nu trebuie sa se intervina pentru reducerea riscului seismic.
- Nu e foarte clar ce inseamna „activitati economice de orice natura”. Daca ne referim la spatiile comerciale si de alimentatie publica, tot este

foarte mult. Sa ne imaginam ce ar insemna sa fie inchise spatiile comerciale de pe arterele principale ale Capitalei, Centrul Vechi, Calea Victoriei, Magheru, dar si toate marile bulevarde construite majoritar in anii 1950-1980. Unde se relocheaza afacerile respective, cati oameni isi pierd locul de munca? Este clar ca Romania nu are spatiu construit excedentar in care s-ar putea reloca. Ce se intampla cu sutele de mii sau milioanele de oameni, care locuiesc deasupra acelor spatii, care ar trebui sa fie stramutati pentru a se permite consolidarea acelor cladiri? Unde ii muti? Cat costa un astfel de proces? Consecintele unei astfel de decizii sunt cu adevarat greu de estimat.

- Dar activitati economice de orice fel pot sa insemne multe alte tipuri de activitati: comert, expozitii, servicii. In cate astfel de afaceri nu sunt inregistrate sau isi desfasoara activitatea sute de mii de mici afaceri: contabilitate, proiectare, design, cabinete psihologice, societati avocatale, de sanatate chiar, de ingrijire personala, de comert electronic, activitati informatice, regim hotelier etc. Toate acestea sunt activitati economice. Unde vor fi mutati toti?
- Sunt cunoscute cazurile in care numeroase cladiri publice in care isi desfasoara activitatea institutiile fundamentale ale statului, cladiri in care ministri si aparatele acestora lucreaza, sunt imobile incadrate in clasa I de risc seismic. Nu sunt activitati economice, e drept, dar care ar fi consecintele de orice natura ale prabusirii acestor imobile? De ce biroul unui ministru este mai putin important decat o activitate de copiere documente de la parterul unui bloc, decat un anticariat sau decat un restaurant sau mic magazin? Sunt sute de spatii de invatamant aflate intr-o situatie similara (e drept ca au existat si exista inca programe sistematice de interventie asupra acestora, dar suntem inca departe). De ce constituie un pericol public mai mare un magazin sau restaurant in care intra 50 de persoane decat o scoala in care invata 200 de elevi? Consecintele pe termen lung, in cel de al doilea caz, sunt mult mai importante. Nici nu pot fi estimate. Finalmente, intrebam de ce micile afaceri conduc la un pericol public mai mare decat institutiile publice.
- Opinia noastra si a multor experti este ca noi nici macar nu stim care este cu adevarat dimensiunea problemei. Amintim ca numai o parte relativ mica a trecut printr-un proces de expertizare. De ce sa inchidem spatiile unora aflati in imobile expertizate si nu pe ale celor care se afla in imobile ne-expertizate, dar foarte posibil mai vulnerabile? Ce interes vor avea oamenii sa-si mai expertizeze casele? De la aparitia Legii 243 deja primim solicitari de incadrare in clasa de risc seismic RslII. Nu putem sa incadram in RslII, cand ele se gasesc in clasele I sau II de risc. Atunci oamenii nu mai vor, nu mai accepta acele expertize, pentru ca odata asumate de catre ei, trebuie sa-si inchida afacerile. De remarcat e viciul care razbate din formularea problemei: „*Te angajez sa-mi faci o expertiza care sa incadreze casa in clasa de risc seismic RslII sau RslV, daca nu, nu ma mai intereseaza*”.
- Ar fi un argument serios daca ar exista capacitatea tehnica, sociala si economica sa facem asa ceva, dar nu exista. Si nu in Romania. Oriunde in lume. De aceea se si fac programele de evaluare rapida, pentru identificarea prioritatilor. Abia apoi se trece la expertizare. Dar

Legea 243 stabileste/presupune in mod surprinzator pentru noi, ca profesionisti, ca expertizarea se va face peste noapte.

- Este o opinie unanim acceptata: pentru expertizarea fondului construit vulnerabil al Bucurestiului ar fi necesari multi ani. De unde luam multimea de experti tehnici atestati sa faca aceste expertize? Pentru o expertiza trebuie facute studii si teste de materiale, studii geotehnice, relevee, alte studii specifice. In functie de dimensiune si complexitate, la un imobil, in spatele expertului pot sa fie necesari alti 3-50 de specialisti, cu calificari diverse, mai inalte sau mai limitate, dar totusi calificari. Exista capacitatea financiara pentru asa ceva? Vedem bine ca prin marile programe nationale si europene de abia reusim sa procesam o mica parte. Noi nu reusim sa intervenim (nici pe departe) la constructiile care sunt incadrate in Rsl, dar acum vrem si RslI, care sunt mult mai multe. Si ar mai trebui sa le expertizam si pe cele mai multe, care nu sunt inca incadrate. Cu ce resurse, mai ales intr-un an? Nu avem atatia experti, nu avem ceilalti specialisti, nu avem capacitate manageriala care sa gestioneze astfel de programe de asemenea anvergura. O cunoscuta administratie locala specializata de la nivelul Capitalei a reusit, cu toata sustinerea disponibila, economica, dar si legislativa, sa proceseze in anul 2022 ceva mai mult de 50 de imobile. Intr-un an! Dar noi vorbim de zeci de mii de imobile ce trebuie evaluate.
- Haideti sa presupunem ca toate imobilele ar fi trecut deja printr-un proces de expertizare, ca vom fi depasit aceste expertizari. Unele dintre aceste imobile „scapa”, dar cele mai multe trebuie de urgenta consolidate. Unde muti milioane de oameni, cu ce capacitate? Cu ce implicatii economice? De unde gasesti atatea companii de constructii care sa lucreze la ele? Poti avea toti banii din lume, dar probabil ca ar trebui sa aduci si toti constructorii din Europa. Dar cine gestioneaza, cine coordoneaza astfel de lucrari? Capacitatile sunt cu mult mai mici. Cine supravegheaza disciplina in constructii? Cine supravegheaza asigurarea calitatii?
- Cine verifica daca Legea 243 este respectata, pentru ca in realitate nu exista capacitate numerica si organizatorica pentru a verifica, iar digitalizarea este inca franata? Legea desemneaza institutiile cu indatoriri in acest sens, dar nu estimeaza si resursele necesare. Cele necesare, versus cele disponibile (cerinta/capacitate).
- Sa ne amintim ca dupa evenimentul „Colectiv” o prevedere similara, existenta, dar neaplicata, a fost brusc activata, anume ca nu se mai puteau desfasura activitati publice (economice) in imobilele incadrate in clasa I de risc seismic. Este drept ca au fost si cateva urmari pozitive. Insa se stie ca au devenit urgente expertizele care sa incadreze constructiile in clasa III de risc seismic. Adica erau interesante si platite numai acele expertize care ajungeau la aceasta concluzie si erau interesanti acei experti dispusi sa faca asta. E coruptie, e lipsa de integritate?
E responsabilitatea expertilor? Fara indoiala ca da, dar tu, Statul, trebuie sa iti iei masuri ca astfel de lucruri sa nu se intample, trebuie sa creezi si sa supraveghezi o piata si libera, dar si sanatoasa. Au aparut sute de expertize la cerere care au „spalat” aceste imobile si au redeschis spatiile. Deci expertize care incadrasera in prealabil

construcțiile în Rsl au fost „anulate” peste noapte de expertize care de data aceasta au încadrat aceleași construcții în RslIII! Și Statul s-a văzut neputincios în fața acestei evidente. Știa că cele mai multe dintre ele (nu toate, au existat și expertize serioase și responsabile) nu sunt în regulă, însă nu le putea contrazice. Însemna să facă pentru fiecare câte o contra-expertiză. Cu ce resurse? Iar dacă rezultatele s-ar fi dovedit contradictorii (ceea ce se presupunea pentru cele mai multe dintre ele), ar fi fost necesară o a treia expertiză și apoi acțiune în justiție. Și atunci au lăsat lucrurile așa. Dar care au fost și care sunt încă consecințele la nivel social, profesional și mai ales la nivel de calitate?

- De altfel, sesizându-se viciul fundamental, această obligativitate a fost eliminată în prima instanță din lege (prin Legea 212).
- Bazându-ne pe o experiență nefericită, văzând că lucrurile nu merg bine așa și chiar intervenind în sensul corecției la un moment-dat, astăzi Legea 243 face exact același lucru. Același care în trecut nu a funcționat. De ce am putea crede că ar funcționa acum?
- Mai mult, prin introducerea în discuție (profund eronată, în opinia noastră) a imobilelor încadrate în clasa de risc seismic II, problema și consecințele ce decurg de aici sunt mult mai grave.
- În cel mai bun caz, Legea 243 nu se va aplica, sau se va aplica secvențial, pentru că este inaplicabilă, mai mult generând un câmp prielnic pentru corupție, pentru inechitate.

Suntem de părere și susținem că trebuie intervenit, avem cu toții responsabilitatea socială și în același timp și față de urmașii noștri să îndreptăm lucrurile, sau să începem. Fondul construit este vulnerabil și trebuie luate măsuri coerente pentru salvagardarea lui. Este nevoie însă de o cumpanire atentă, de o largă implicare. E nevoie de pași mici, responsabili și concreți, pe baza resurselor reale de care dispunem:

- Recomandarea noastră este să ne întoarcem la sensul Strategiei Naționale de Reducere a Riscului Seismic;
- să punem în aplicare strategia de evaluare rapidă pentru identificarea acelor imobile expuse și pentru prioritizarea lor.
- Trebuie ulterior trecut la expertizarea pe scară mai largă, dar tot în limita posibilităților, și în baza exercitiului de prioritizare.
- Trebuie să revenim la sensul prioritizării clădirilor pentru programele finanțate în vederea intervențiilor structurale.
- Măsurile de închidere a spațiilor economice nu pot fi puse brusc în aplicare. Este necesar să existe posibilitatea ca persoanele fizice sau juridice să intre în legalitate. De exemplu, se poate da un termen de doi ani să-și întocmească studiile de fezabilitate (DALI) și proiecte. Alți treizeci de ani în care să intervină propriu-zis. Cu obligativitatea de a raporta autorităților competente mersul procesului. Se pot impune termene intermediare: pornirea procesului de proiectare într-un an, în doi ani finalizarea proiectului și așa mai departe, nerespectarea acestor termene intermediare putând duce la suspendarea activității...

- Ca masuri ce se pot lua imediat este obligativitatea ca de la bun inceput sa se instaleze si sa se intretina placute avertizoare care precizeaza clasa de risc seismic in care se gaseste imobilul si in acelasi timp sa atraga atentia ca cine intra acolo, o face pe riscul sau. Pana la consolidarea imobilului. In subsidiar, poate fi interzisa amplasarea de reclame. Trebuie sa aiba obligativitatea de a-l informa, a-i prezenta riscurile celui caruia ii inchiriaza spatiul (spatiu comercial, dar si locuinta), iar acesta trebuie sa semneze ca a luat la cunostinta si ca isi asuma aceste riscuri.
- In subsidiar, trebuie sa creezi programe ample de sustinere a acestor activitati.
- Se va reveni mai tarziu pentru imobilele incadrate in RsII, dar pe un program mult mai larg (5 ani+10 ani, de exemplu).
- Ce trebuie facut in cazul spatiilor comerciale care se gasesc in imobile care nu sunt inca expertizate? In mod cert, persoanele fizice sau juridice nu vor vrea sa faca aceste expertize sau, daca le vor face, vor ascunde rezultatele lor, in cazul in care nu sunt favorabile. Ele trebuie obligate ca intr-un interval rezonabil, de exemplu de 2-3 ani, sa realizeze aceste expertize. Nu s-au apucat intr-un anumit termen prestabilit sau nu vor fi finalizat aceste expertize in termenele impuse de lege, la fel, li se vor inchide spatiile. Atragem atentia insa ca este vitala pentru buna aplicare a oricarei legi asigurarea resurselor necesare urmarii procesului.

Ca experti tehnici, declaram fara echivoc ca un proces responsabil si echitabil trebuie demarat de urgenta. Atragem atentia ca, la nivelul cunostintelor actuale si raportat la cerintele actuale ale reglementarilor tehnice (atentie, si aceste cerinte sunt mereu in crestere), situatia este mai grava decat ne place sa credem.

AICPS are capacitatea, profesionalismul si disponibilitatea pentru a se implica in astfel de procese. Nu pretinde insa ca are capacitatea de a rezolva toata problematica. Dar poate participa activ alaturi de institutiile Statului, alaturi de alte asociatii profesionale, de universitati de profil, la stabilirea strategiilor, la definitivarea modului practic de lucru, la crearea unui cadru legislativ coerent care sa ajute procesul.

Sunt multe alte lucruri care trebuie facute, unele indispensabile, insa toate acestea pot fi stabilite printr-o consultare si colaborare ampla, programatica.

Presedinte AICPS,

ing. Lucian MELINCEANU

Presedinte de Onoare AICPS,

ing. Dragos MARCU

Director certificare AICPS,
ing. Dan IANCU

Membru al Consiliului de Conducere AICPS,
conf. dr. ing. Zsolt NAGY

*) Sursa foto: <https://cursdegovernare.ro/program-guvernamental-pe-anul-in-curs-16-960-de-euro-pentru-consolidarea-unei-cladiri-cu-risc-seismic-ridicat.html>

...citeste articolul integral in Revista Constructiilor nr. 207 – octombrie 2023, pag. 33-35

Articole din aceeasi categorie:

- ARACO: Piata romaneasca a constructiilor in fata provocarii deficitului de forta de munca
- Scoala de cercetare si ingineria constructiilor metalice de la Timisoara. Repere istorice, parcurs, consacrare si recunoastere internationala (II)
- Interviu editiei octombrie 2023: Arhitectul ca mediator, ghid, pastrator al trecutului valoros si creator de calitate estetic-functiionala – Despre rolul profesionistilor in modelarea mediului construit –
- In curs de aparitie: Monografia podurilor rutiere peste canalele navigabile din Romania
- UAR: Bienala Nationala de Arhitectura 2023 – Expozitia Revitalizari rurale. Arh. KOLLO Miklos in dialog cu arh. Ana Maria HARITON
- ARACO si ARIC cheama in judecata Guvernul Romaniei pe tema prevederilor eronate din HG nr. 375/2022
- UAR: IMPREUNA, la a 15-a editie a Bienalei Nationale de Arhitectura!
- In memoriam: inginer Dan ENE
- In memoriam: doctor inginer Gheorghe Dumitru DIMACHE
- Sectorul constructiilor – o prioritate nationala: ARACO indeamna Guvernul Romaniei sa adopte o solutie negociata pentru o dezvoltare sustenabila din punct de vedere socio-economic
- Interviu editiei august 2023: Si dupa 7 decenii de traditie, ramanem fideli verbului „a construi”
- FPSC: Vrem sa construim in Romania!
- Structuri cu arce metalice si grinzi de rigidizare tip Langer sau Nielsen folosite pentru realizarea podurilor (VI)
- ARACO: Constructiile din lemn pentru reducerea emisiilor de CO2 in sectorul constructiilor
- Cum mai stam, acum, cu Securitatea la Incendiu in Romania? (III)